

40003

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **04.02.2026**

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili

6 Şubat 2023 depremleriyle birlikte bir kez daha açık biçimde görülmüştür ki, deprem riskinin önlenmesi teknik bir mesele değil, insan yaşamını sermayenin, rantiyecinin ve müteahhitlerin kâr ve rant hırsının önüne koyan bir tercih meselesidir. Bugün Türkiye’de deprem, doğa olayı olmaktan çıkmış; yıllardır izlenen sermaye yanlısı politikalar nedeniyle emekçi halklar için planlı ve kasıtlı bir yıkıma dönüşmüştür. Marmara Bölgesi’nde milyonlarca yurttaşın hâlâ ölüm riski taşıyan konutlarda yaşamaktadır. Yaklaşık 7 milyon konutun olası bir depremde yıkılma riski taşıdığı bilinmesine rağmen, merkezi bütçede yurttaşların güvenli konutlara erişimini esas alan kamucu, bağlayıcı ve seferberlik düzeyinde bir deprem politikasının hayata geçirilmediği görülmektedir.

Buna karşılık, iktidarın “deprem” başlığı altında hızla ilerlettiği ve ciddi kamu kaynakları ayırdığı asıl sürecin, sanayi sermayesinin mekânsal yeniden örgütlenmesi olduğu açıktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanan 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi ile bu belgeye dayandırılan Ulusal Sanayi Alanları Master Planı, deprem riski gerekçesiyle Organize Sanayi Bölgeleri’nin Marmara’dan Anadolu’ya taşınmasını açık bir hedef olarak tanımlamaktadır. Söz konusu belgede yer alan “sanayi alanlarının güvenli bölgelere taşınacağı ve üretim ve istihdam koridorları kurulacağı” yönündeki ifade, deprem riskinin halkın yaşam hakkını güvence altına almak için değil, sermaye için yeni birikim alanları yaratmak amacıyla kullanıldığına işaret etmektedir.

Nitekim İstanbul başta olmak üzere Marmara Bölgesi’nde milyonlarca yurttaşın yaşadığı konutların güçlendirilmesi ve güvenli konut üretimi için ayrılan kamu kaynakları son derece sınırlı kalırken, OSB’lerin taşınması için yeni teşvik paketleri hazırlanmış, yeni sanayi bölgeleri için bağlantı yolları planlanmış, demiryolu ve liman bağlantıları için büyük kamu yatırımları gündeme alınmış ve önümüzdeki yıllar için yüz milyarlarca liralık altyapı harcamaları öngörülmüştür. Samsun–Mersin hattında 13 ilde toplam 59 bin hektarlık 16 yeni sanayi yatırım alanının Resmî Gazete’de ilan edilmesi, bu alanların mevcut OSB’lerin ortalama 11 katı büyüklüğünde “mega endüstriyel bölgeler” olarak inşa edileceğinin açıklanması, sermaye için olağanüstü bir seferberlik yürütüldüğünü açıkça göstermektedir.

Bu süreçte Niğde, Aksaray ve Konya gibi illerde OSB’lerin yüzde 100 doluluğa ulaştığı açıklanmış, Marmara Bölgesi’nden yüzlerce şirketin bu illerde yer talep ettiği kamuoyuna yansımış, köylülerin tarım arazileri ise kamulaştırma adı altında düşük bedellerle el değiştirmiştir. TOBB ve TİM gibi sermaye örgütleri bu süreci “fırsat” ve “rekabet avantajı”

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

olarak tanımlarken, İstanbul'un üretimden arındırılarak sermaye için bir "vitrin kent"e dönüştürülmesi dahi dile getirilmiştir. Ortaya çıkan tabloda sanayi sermayesi için yer tahsisi, altyapı yatırımları, lojistik bağlantılar, teşvikler, TOKİ eliyle inşaat desteği ve lojman planları öne çıkarken; emekçiler ve yurttaşlar için güvensiz konutlar, belirsiz kentsel dönüşüm vaatleri ve ertelenen deprem önlemleri dışında somut bir politika görülmemektedir. Deprem, emekçilerin yaşam hakkını güvence altına almak için değil, sermayenin kârlı biçimde yeniden konumlandırılması için adeta bir fırsat olarak ele alınmaktadır.

Bu Bağlamda;

1. Strateji belgelerinizde deprem gerekçesiyle sanayi alanlarının taşınması için merkezi bütçeden büyük kaynaklar ayrılırken; lojistik, ulaşım, altyapı, rezerv alan ve teşvik başlıklarında tüm ilgili bakanlıklar seferber edilirken, İstanbul ve Marmara'da deprem riski altında yaşayan emekçi halkların güvenli konutlara erişimi için neden aynı düzeyde, merkezi ve bağlayıcı bir kamusal seferberlik başlatılmamaktadır?
2. Ulusal Sanayi Alanları Master Planı kapsamında OSB'lerin taşınması için ayrılan toplam kamu kaynağı ne kadardır? Aynı dönemde İstanbul başta olmak üzere deprem riski altındaki konutların güçlendirilmesi ve kamusal konut üretimi için ayrılan kaynak ne kadardır?
3. OSB'lerin taşınmasıyla birlikte liman, demiryolu ve karayolu bağlantıları için önümüzdeki yıllarda yüz milyarlarca liralık kamu yatırımı planlandığı ifade edilmektedir. Aynı ölçekte bir yatırım programı, neden İstanbul'daki deprem riski altındaki emekçi mahalleleri için açıklanmamıştır?
4. Stratejik belgelerinizde sanayi için "rezerv alan", "güvenli bölge" ve "üretim-istihdam koridoru" gibi planlı ve kamusal kavramlar kullanılırken; söz konusu deprem riski altındaki emekçi mahalleleri olduğunda neden tek politika aracı olarak piyasa temelli kentsel dönüşüm dayatılmakta, insanlar yaşadıkları yerlerden uzaklaştırılmakta ve bu alanlar ranta açılmaktadır?
5. Ulusal Sanayi Alanları Master Planı kapsamında taşınması öngörülen OSB'lerin il ve ilçe bazında listesi var mıdır? Bu OSB'ler için hazırlanan risk analizleri kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
6. İstanbul ve Marmara Bölgesi'nde bulunan Organize Sanayi Bölgelerinde toplam kaç işçi çalışmaktadır? Bu işçilerin ilçe ve OSB bazında dağılımı nasıldır? Söz konusu işçilerin çalıştığı binaların deprem dayanıklılığına ilişkin olarak, Bakanlığınızın OSB'lerin taşınmasına yönelik planlar dışında, mevcut ve somut deprem riskine karşı aldığı herhangi bir önlem bulunmakta mıdır?
7. Olası bir büyük İstanbul depreminde, OSB'lerde çalışan işçiler için acil tahliye planları, toplanma alanları, acil ulaşım ve barınma düzenlemeleri hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa bu planlar neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?
8. OSB'lerin taşınması sürecinde, sermayenin üretim sürekliliğini güvence altına almak için teşvik, altyapı ve lojistik destekler sağlanırken; mevcut OSB'lerde çalışan işçilerin iş güvencesi nasıl sağlanacaktır? Taşınma nedeniyle işini kaybeden, göçe zorlanan ya da güvencesizleşen emekçiler için neden ekonomik ve sosyal haklarını bağlayıcı bir politika açıklanmamıştır?
9. "Üretim ve istihdam koridorları" kapsamında sanayi alanlarıyla birlikte lojman, ulaşım ve sosyal donatı planlaması yapılacağı ifade edilirken; İstanbul'da deprem riski altındaki ya da

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

- evi kentsel dönüşüme giren emekçi mahalleleri için neden yeterli kira, kamusal barınma ve yerinde dönüşüm içeren bütünlüklü bir plan bulunmamaktadır?
10. Sanayi taşınmasına ilişkin süreçlerde Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi gibi bilimsel kurumlarla risk analizleri yürütülürken, meslek odaları ve uzman kurumların İstanbul'daki yapı stokuna dair yıllardır yaptığı uyarılar neden dikkate alınmamakta ve bağlayıcı bir kamu politikasına yansıtılmamaktadır?
 11. Yeni OSB'ler için yatırım yeri tahsisi, ucuz veya ücretsiz arazi, altyapı ve teşvik sağlanırken; deprem riski altındaki yurttaşlara neden borçlandırma temelli konut modelleri dayatılmakta, barınma hakkı bir piyasa ilişkisine indirgenmektedir?
 12. Bugüne kadar OSB taşınması ve yeni sanayi alanları için kaç şirket başvuru yapmıştır? Bu şirketlere sağlanan teşviklerin toplam tutarı ne kadardır? Aynı dönemde deprem riski altındaki yurttaşlara doğrudan ve karşılıksız sağlanan barınma desteklerinin toplam tutarı ne kadardır?
 13. Samsun-Mersin hattında ilan edilen 59 bin hektarlık 16 yeni sanayi yatırım alanı için öngörülen toplam bütçe ne kadardır? Bu "mega endüstriyel bölgeler" için gösterilen planlama, hız ve kamu kaynağı, neden İstanbul'da yaşayan milyonlarca emekçi yurttaşın yaşam hakkı için gösterilmemektedir?